

آرایه‌های ادبی

سرشناسه	:	حسن زاده، حسن، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	:	آرایه‌های ادبی / تالیف و گردآوری حسن حسن زاده .
مشخصات نشر	:	کاشان: نشر امیم، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۲۲۹ ص.: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۲×۲۹ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۹۹۵۳۳-۳-۴
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبای مختصر
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۲۵۴۶۶۹

عنوان کتاب	:	آرایه های ادبی
تالیف و گردآوری	:	حسن حسن زاده
ویراستار علمی	:	عباس آبیاتی
مدیر مسئول	:	محمد معتمدپور
مدیر تألیف	:	مهدی معتمدپور
طراح جلد	:	آرش حقدوست (رستار)
صفحه آرا	:	مهرداد شمسی
سال و نوبت چاپ	:	اول نشر و نشر ۱۳۹۷ / سوم
شمارگان	:	۱۰۰۰
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۹۹۵۳۳-۳-۴
قیمت	:	۲۶۵۰۰۰ ریال
آدرس	:	کاشان - خیابان آیت الله مصطفوی - فردوس ۳۲
تلفن	:	۰۳۱-۵۵۲۲۸۶۸۹
ایمیل	:	Amimpublication@elenoon.ir

سخن مؤلف

به نام آموزگار بیان و آرام‌بخش روان

پرده‌ی رازی که سخن پروری است

سایه‌ای از پرده‌ی پیغمبری است

آرایه‌های ادبی یا صناعات ادبی، به کار بردن فنونی است که رعایت آن‌ها بر جلوه‌ها و جنبه‌های زیبایی و هنری سخن می‌افزاید. از آن‌جاکه فهم درست سخن ادبی، در گرو شناخت دقیق آرایه‌های ادبی است، یادگیری این فنون ادبی برای خوانندگان هر اثر ادبی، امری لازم و اجتناب‌ناپذیر است.

شناخت و آگاهی از روابط معنایی میان کلمات و آشنایی با تصاویر بدیع و خلاقانه‌ی سخنوران که - در لباس تشبیه، استعاره، ایهام، لف و نشر و ... چاره می‌تواند به طور گسترده و عمیق، از یک سو تلاش ذهنی و در نتیجه، احساس لذت هنری را در خواننده برانگیزد و در دیگر سو موجب فهم درست از مفاهیم پوشیده و پنهان سخن ادبی شود. کتاب پیش روی شما، با شرح و بسط آرایه‌های ادبی و با ذکر نکات ریز و درشت هر آرایه، در جهت محقق شدن این اهداف تألیف شده است.

در این کتاب، ابتدا هر آرایه به شکل درس‌نامه به طرز کامل و به شیوه‌ی ساده تدریس، و مطالب کلیدی و مهم آن با عنوان نکته بیان شده است. جهت آشنایی بیش‌تر در پایان هر درس‌نامه، نمونه‌هایی از آرایه‌های کتب درسی را آورده‌ایم و پس از آن پرسش‌های چهارگزینه‌ای مربوط به هر آرایه، شامل تست‌های تألیفی، سنجش و آزمون‌های سراسری که از استاندارد بیش‌تری برخوردار است طراحی شده است و در پایان، پاسخ‌های سؤالات به شکل کاملاً تشریحی ذکر شده است. بدیهی است که امکان خطا و لغزش در ارائه‌ی مطالب و توضیح و تحلیل پرسش‌ها وجود داشته‌باشد اما خرسندم از این‌که حاصل کارهای ارزنده و تألیف‌های گران سنگ همکاران پیش‌آهنگ این فنون، بیش‌روى خود قرار داده‌ام و از تجربه‌های موفق آن‌ها نیک بهره برده‌ام تا بتوانم در حد امکان کتابی، در خور، متفاوت، جامع و باب میل خوانندگان تقدیم کنم. بی‌گمان این تألیف، از نقص و کاستی تهی نیست پیشاپیش سپاسگزار نکته‌نمایی هستم که با نقد و نظرهای صائب خود زمینه‌ی پیرایش و ویرایش و در نتیجه بهسازی آن را فراهم خواهند ساخت.

و در پایان سپاس از همه‌ی آنان که مرا در سامان این کتاب یاری داده‌اند.

از خدای بزرگ که دست عنایت او همواره یاورم بوده است.

از همسر و فرزندان عزیزم که همراهی بی‌منت آن‌ها زمینه را برای به انجام رساندن این کتاب فراهم نمودند.

از همکاران عزیز گروه زبان و ادبیات فارسی به ویژه دوست و همکار بزرگوارم آقای عباس آبیاتی که زحمت بازبینی

و ویرایش علمی کتاب را به عهده گرفتند و از نظرات و راهنمایی‌های ایشان بسیار بهره بردم.

و در آخر از عزیز بزرگوارم، آقای مهدی معتمدپور که با همت و تلاش و پشتیبانی ایشان، این کتاب به زیور طبع

آراسته شد.

فهرست

۷	نمودار کلی آرایه‌های ادبی
۸	درس اول: تشبیه
۱۷	درس دوم: استعاره
۲۸	درس سوم: مجاز
۳۶	درس چهارم: کنایه
۴۲	درس پنجم: واج‌آرایی «نمونه‌ی غروف»، «تکرار»، «تصدیر»
۴۶	درس ششم: سجع
۵۰	درس هفتم: جناس اشتقاق - قلب - عکس
۶۰	درس هشتم: متناقض‌نما (تناقض، پارادوکس، -الاف -ت عادت، بیان نقیض)
۷۰	درس نهم: تضاد (طباق، مطابقه)
۷۵	درس دهم: حس‌آمیزی
۸۱	درس یازدهم: اسلوب معادله (تمثیل)
۹۰	درس دوازدهم: حسن تعلیل
۹۷	درس سیزدهم: تناسب (مراعات نظیر)
۱۰۱	درس چهاردهم: ایهام و ایهام تناسب
۱۱۲	درس پانزدهم: لف و نشر
۱۱۷	درس شانزدهم: تضمین
۱۲۰	درس هفدهم: تلمیح
۱۳۴	درس هجدهم: اغراق (مبالغه)
۱۳۸	درس نوزدهم: قالب‌های شعری
۱۴۳	درس بیستم: شعر نو
۱۴۵	سؤال‌های جامع چهار گزینه‌ای
۱۸۶	پاسخ‌نامه‌ی تشریحی سؤال‌های چهار گزینه‌ای درسنامه
۲۰۷	پاسخ‌نامه‌ی تشریحی سؤال‌های جامع چهار گزینه‌ای